

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ҒЫЛЫМ КОМИТЕТІ
Ш.Ш.УӘЛИХАНОВ АТЫНДАҒЫ ТАРИХ
ЖӘНЕ ЭТНОЛОГИЯ ИНСТИТУТЫ

«EDU.E-HISTORY.KZ»
ЭЛЕКТРОНДЫҚ ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

№ 3(7) шілде-қыркүйек 2016
ISSN 2710-3994

EDU.E-HISTORY.KZ
**электрондық ғылыми
журнал**

2016, № 3(7)

EDU.E-HISTORY.KZ
электронный научный журнал

ISSN 2710-3994

EDU.E-HISTORY.KZ
electronic scientific journal

2016, № 3(7)

Құрылтайшы:

Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым комитеті
Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты ШЖҚ РМК

Бас редактор

Қабылдинов Зиябек Ермұханұлы

Редакциялық алқа:

Р. Абдуллаев (Өзбекстан), Н. Аблажей (Ресей), Б. Аяған, М. Әбусейітова, С. Әжіғали,
Н. Әлімбай, Б. Байтанаев, Қ. Жұмағұлов, Ғ. Кенжебаев, Б. Көмеков,
Мансура-Хайдар (Үндістан), Р. Масов (Тәжікстан), Ә. Мұқтар, В. Плоских (Қырғызстан),
Ю. Петров (Ресей), О. Смағұлов, Сон Ен Хун (Оңтүстік Корея), Е. Сыдықов,
У. Фиерман (АҚШ), А. Чубарьян (Ресей)

Жауапты редактор:

З. Төленова

Редактор:

Р. Көбеев

Редакцияның мекен-жайы:

050100, Қазақстан Республикасы,

Алматы қ.,

Шевченко көшесі, 28,

Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты,

«Edu.e-history.kz»

электрондық ғылыми журналының редакциясы

Телефон: +7(727)272-47-59

E-mail: edu.history@bk.ru

Электрондық мекен-жай: <https://edu.e-history.kz/>

Ғылыми журнал Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінің
Байланыс, ақпараттандыру және ақпарат комитетінде 2014 ж. 29 қазанында тіркелген.
Тіркеу нөмірі № 14602-ИА. Жылына 4 рет жарияланады (электронды нұсқада).

Мақалаларды қайта бастырып жариялағанда, микрофильмге және басқа да көшірмелерге түсіргенде
міндетті түрде журналға сілтеме жасау қажет.

Учредитель и издатель:

РГП на ПХВ «Институт истории и этнологии им.Ч.Ч. Валиханова»
Комитета науки Министерства науки и высшего образования Республики Казахстан

Главный редактор

Кабульдинов Зиябек Ермуханович

Редакционная коллегия:

Р. Абдуллаев (Узбекистан), Н. Аблажей (Россия), Б. Аяган, М. Абусейтова, С. Ажигали,
Н. Алимбай, Б. Байтанаев, К. Жумагулов, Г. Кенжебаев, Б. Комеков,
Мансура-Хайдар (Индия), Р. Масов (Таджикистан), А. Муктар, В. Плоских (Кыргызстан),
Ю. Петров (Россия), О. Смагулов, Сон Ён Хун (Южная Корея), Е. Сыдыков,
У. Фиерман (США), А. Чубарьян (Россия)

Ответственный редактор:

З. Толенова

Редактор:

Р. Кубеев

Адрес редакции:

050010, Республика Казахстан,
г. Алматы,
ул. Шевченко, 28.

Институт истории и этнологии имени Ч.Ч. Валиханова,
«Edu.e-history.kz»

Редакция электронного научного журнала

Телефон: +7(727)272-47-59

E-mail: edu.history@bk.ru

Сайт журнала: <https://edu.e-history.kz/>

Научный журнал зарегистрирован в Комитете связи, информатизации и информации Министерства по инвестициям и развитию Республики Казахстан, свидетельство о регистрации:
№ 14602-ИА от 29.10.2014 г. Публикуется 4 раза в год (в электронном формате).

При повторной публикации статей, съемке на микрофильмах и других копиях необходимо обязательно ссылаться на журнал.

Founder and publisher:

RSE on REM "Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology"
of the Committee of Science of the Ministry of Science and Higher Education of the Republic of Kazakhstan

Editor-in-chief:

Kabuldinov Ziabek Ermukhanovich

Editorial board:

R. Abdullaev (Uzbekistan), N. Ablazhey (Russia), B. Ayagan, M. Abuseyitova, S. Azhigali,
N. Alimbai, B. Baitanaev, K. Zhumagulov, G. Kenzhebaev, B. Komekov,
Mansura-Khaidar (India), R. Masov (Tajikistan), A. Muktar, V. Ploskikh (Kyrgyzstan),
Y. Petrov (Russia), O. Smagulov, Song Yong Hoon (South Korea), E. Sydykov,
W. Fierman (USA), A. Chubaryan (Russia)

Executive editor:

Z. Tolenova

Editor:

R. Kobeev

Editorial address:

050010, Republic of Kazakhstan,
Almaty,

28 Shevchenko Str.

Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology,

«Edu.e-history.kz»

Editorial electronic scientific journal

Phone: +7 (727) 261-67-19, +7 (727) 272-47-59

E-mail: edu.history@bk.ru

Journal website: <https://edu.e-history.kz/>

The scientific journal is registered at the Committee for Communications, Informatization and Information of the
Ministry for Investments and Development of the Republic of Kazakhstan, r
egistration certificate:

No. 14602-IA dated October 29, 2014. The journal is published 4 times a year (in electronic format).

When re-publishing articles, shooting on microfilm and other copies, it is necessary to refer to the journal.

КЕҢЕС ҮКІМЕТІ ЖАЗАЛАУ ОРГАНДАРЫНЫҢ КҮШЕЮІНІҢ ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН АУМАҒЫНА ӘСЕРІ

Бақторазов С.У.

М.Х. Дулати атындағы ТарМУ-нің «Қазақстан тарихы» кафедрасының доценті, т.ғ.к.

Аңдатпа. Зерттеліп отырған кезеңде халық шаруашылығында негізгі экономикалық мәселелер қалпына келтіріліп, техникалық реконструкция жасалынып, бейбіт құрылысқа көшу жағдайында, Кеңес үкіметі бүкіл одақ көлемінде, соның ішінде қарастырылып отырған Оңтүстік Қазақстан өлкесінде де, мемлекеттік билікті қорғау органдарының немі нығайту үстінде болды. Саяси қуғын – сүргін нәубеті негізінен контрреволюциялық қаскөйлік туралы заңдылық арқылы жүзеге асырылып, РКФСР ҚК ерекше бөлімінің I – тармағы бойынша контрреволюциялық қаскөйлікке байланысты 17 нақты құрамының 12-і ең жоғарғы – атужазасын қолдануды көздеді. 1937-ші жылы осы істер бойынша белгіленген 10 жылға еркінен айыру 25 жылға ұлғайтылды. Сонымен қатар, жалпы жағдай мен қылмыстың нақты құрамының екі ұшты құрастырылуы тергеу органдары мен соттарға интерпретация жасауға кең бостандық берді. Мақалада Оңтүстік Қазақстанда орын алған осындай оқиғалардың себеп – салдарлары нақты анықталған. Осылай, елдегі және өңірлердегі шиеленіс артқан сайын «дұшпан» бейнесін іздеп табу мақсатында құқық қолданушы органдар өз үкімдерін барынша қатайту бағытында болып, ұзақ мерзімге бас бостандығынан айыру және ең жоғарғы жаза қолдану қалыпты жағдайға айналды.

Түйін сөздер: бейнесі, органдары, Кеңес, Оңтүстік, жазалау, Қазақстан, үкіметі, РКФСР, өлкесі, саяси, «дұшпан», қуғын, сүргін

ВЛИЯНИЕ УСИЛЕНИЯ КАРАТЕЛЬНЫХ ОРГАНОВ СОВЕТСКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА НА ТЕРРИТОРИЮ ЮЖНОГО КАЗАХСТАНА

Бақторазов С.У.

Аннотация. В исследуемый период в народном хозяйстве были восстановлены основные экономические вопросы, проведена техническая реконструкция и в условиях перехода к мирному строительству Советское правительство постоянно укрепляло органы защиты государственной власти в масштабах всего Союза, в том числе и в рассматриваемом Южно-Казахстанском крае. Политические репрессии осуществлялись главным образом через законность о контрреволюционном злодеянии и предусматривали применение высшей – атуказы из 17 фактических составов, связанных с контрреволюционным злодеянием по пункту I Особенной части ВС РСФСР. В 1937 году лишение свободы на 10 лет, установленное по этим делам, было увеличено на 25 лет. Кроме того, двухстороннее составление общей ситуации и фактического состава преступления давало широкие свободы для толкования следственным органам и судам. В статье четко определены причины подобных событий, произошедших в Южном Казахстане. Таким образом, по мере нарастания напряженности в стране и регионах правоприменительные органы в целях поиска образа «врага» стали более жесткими в своих приговорах и стали нормой к длительному лишению свободы и максимальному наказанию.

Ключевые слова: образ, органы, советский, Южный, карательный, Казахстан, Правительство, РСФСР, край, политический, враг, репрессии

THE IMPACT OF THE STRENGTHENING OF THE PENAL BODIES OF THE SOVIET GOVERNMENT ON THE TERRITORY OF SOUTH KAZAKHSTAN

Baktorazov S.U.

Abstract. During the period under study, in the context of the restoration of the main economic problems in the national economy, Technical Reconstruction and transition to peaceful construction, the Soviet government was constantly strengthening the bodies for the protection of state power throughout the Union, including in the South Kazakhstan region under consideration. The result of political repression was carried out mainly through the law on counter – revolutionary malice, according to paragraph I of the special section of the Criminal Code of the RSFSR, 12 out of 17 specific compositions related to counter – revolutionary malice provided for the use of the highest-ATU. In 1937, the deprivation of liberty for 10 years established in these cases was increased to 25 years. At the same time, the two-pronged formulation of the general situation and the specific composition of the crime gave wide freedom of interpretation to the investigating authorities and courts. The article clearly defines the causes and consequences of such events that took place in South Kazakhstan. Thus, as the tension in the country and regions increases, law enforcement agencies in order to find the image of the "enemy" are moving towards the maximum tightening of their sentences, and long-term imprisonment and maximum punishment have become the norm.

Keywords: image, organs, Soviet, South, punishment, Kazakhstan, government, RSFSR, territory, political, "enemy", exile

Кеңес үкіметі, халықаралық оқшауландыру жағдайында, елдегі әлеуметтік-саяси ахуалдың шиеленісе түсуі себепті, төтенше комиссиялардың жағдайын үнемі нығайту үстінде болды. РКФСР ХКК-ның 1921 жылғы 10 ақпанындағы қаулысымен ПХК-на жергілікті жерлердегі халық комиссариаттарының тыныс-тіршіліктерін жіті қадағалап, жергілікті атқару комитеттеріне түскен арыз-шағымдар туралы Кеңес үкіметіне үнемі баяндап отыру міндеттелді [1, с.201]. Билік басындағы партия мұндай мәселелерге өзінің жауабын БК(б)П-ның XII Жалпыресейлік конференциясының қаулысында анық көрсетіп, онда: «...өзінің контрреволюциялық мақсатында корпоративтік мүдделерін ғана көздеген, шынайы ғылымның - техниканың, педагогиканың және кооперацияның мәселелерін мансұқ ете отырып, саяси бүркемеленген, партияда жоқ іспетті (мнимобеспартийный) буржуазиялық-демократиялық зиялылардың саясаткерсымақ басшыларына қарсы репрессиялар қолданудан бас тартуға болмайды» [2, с. 39], - делінген.

Түркістан өлкесіне тез – ақ жеткен мұндай кесепатты іс – әрекет, қарастырылып отырған кезеңнің

талабына сәйкес жалпы жағдай мен қылмыстың нақты құрамының екі ұшты құрастырылуы нәтижесінде тергеу органдары мен соттарға интерпретация жасауға кең бостандық берді. Тиісінше, нақты кемшіліктерді жай ғана сынау Кеңес құрылысын қаралау болып есептелінді. Шаруашылықта болмай тұрмайтын кемшілік фактілері, әртүрлі дәрежедегі экономика саласындағы олқылықтар экономикалық контрреволюция ретінде бағаланды. ЖЭС кезінде жеке өнеркәсіппен шұғылдануға және жеке сауда жасауға аздаған мүмкіндіктер берілген болатын. Сол аздаған мүмкіндіктердің өзін «революциялық заңдылық» тұрғысынан тексеру үшін большевиктерге құқықтық нормаларды өз жағдайына қарай икемдеу керек болды. Осылай 1922 жылы Қылмыстық кодекс, Азаматтық кодекс, Қылмыстық-процессуалды кодекс және Азаматтық-процессуалды кодекстер пайда болды. Сөйтіп, 1922 жылдың 26 мамырында Адвокатура туралы Ереже, 1922 жылдың 28 мамырында Прокурорлық қадағалау туралы Ереже, кейіннен 1922 жылдың 14 қарашасында Сот ісі туралы Ереже қабылданды. Ендігі жағдайда

заңдылықты қадағалау бірнеше кеңестік органдар тарапынан жүргізілмей, тек сот пен прокуратура органдарына берілді. БОАК мен ХКК-нің 1922 жылдың 16 қарашасындағы декретіне сәйкес «Ешқандай үкіметтік орган прокурорларды, олардың көмекшілерін, революциялық трибуналдың төрағалары мен оның мүшелерін, халық соттары мен тергеушілерді алдын-ала рұқсат етілмесе, немесе ерекше жағдайларда Республика Прокурорын ескерткенде ғана болмаса, тұтқындай алмайтын болды [4, с. 118]. 1923 жылдан 1938 жылға дейін, яғни КСРО-дағы сот істері жөніндегі заң қабылданғанға дейінгі уақытта прокуратура органдарының құрылымы, олардың міндеттері мен өкілеттіліктері негізінен сот ісі жөніндегі заңдылықтармен реттеліп отырды.

Сот және прокуратура қызметкерлерінің құрамы – ұлтына, жасына және біліміне қарай алақұла болуы себепті, осы органдардағы барлық өзгерістер сол кезде қалыптасқан саяси талапқа сай жасалынғанымен, көбінесе сол талаптардың үдесінен шыға алған жоқ. Осылай, губерния прокурорының көмекшісі Мусихиннің 1927 ж. 28 желтоқсанында Әулиеата уаткомы президиумы (төрағасы Гергер) мәжілісінде жасаған есебінде «қылмыстық істерді қараудағы жайбасарлықтың негізгі себебін халық сотындағы қызметкерлердің квалификациясының төмендегі мен тіпті осындайлардың өзінің жетіспеушілігінен», - деп есептейді. «Осыған орай УАК-і Губерниялық сот пен Прокуратура өкілдерінен халық соттарының істерін жіті бақылап, оларды үнемі мамандығына бейімдеп отыруын және жұмыс істей алатын қызметкерлерді табуға көмектесуін сұраса жөн болар еді», - дейді [5]. Әрине, мұндай іс-шаралар жасалынып, нәтижесінде «жұмыс істей алатын» соттардың байларды кәмпескелеу науқанына қызу кірісіп кеткенін мына бір құжаттан көре аламыз. Онда: БК(6)П Әулиеата аудандық комитетінің 1928 жылдың 6 тамызындағы өткізілген бюросында «Қарабақыр болысындағы бірыңғай ауылшаруашылығы салығы туралы жаңа заңды жүзеге асыру кампаниясы барысында жіберілген қателіктерге тоқталғандығы және Қарабақыр және Құмарық болыстары бойынша өкілдер Уметбаев пен Тазидиновтың жекелей салық төлеуге тиісті байлардың тізімін жасау туралы Губком бюросының директивасын орындамағаны үшін, олардың істерін сотқа және бақылау комиссиясына өткізуге шешім қабылданғандығы», - айтылады [6].

КСРО ОАК мен ХКК-нің сәл кейінірек қабылдаған «КСРО ЮХК-ын құру туралы» Қаулысына сәйкес юстиция халық комиссариаты құрамынан одақтас және автономиялық республикалардың прокуратура және тергеу органдары бөлініліп, олар тікелей КСРО Прокурорына бағынатын болды [7, с. 30]. Қазақстанда басқа да республикалардағыдай Республика Прокуроры Әділет Халық Комиссары қызметін қоса атқарып отырды. Әйтсе де олардың осы қызметтеріндегі мерзімі ұзақ болмады. Қарастырылып отырған кезеңде тек Айтмағанбетов Боран мен Жармұхамедов Абдулладан басқалары 1 жылдан артық жұмыс істеген жоқ [8, 22-б.]. Мұның өзі Орталықтың жергілікті басшыларға деген сенімсіздігін көрсетсе керек. Прокурорлық қадағалау туралы Ереженің 5 бабына сәйкес, «Әрбір губерния мен облыстағы прокурорларды Республика Прокуроры тағайындады және соңғылары өздерінен жоғары прокурорға тікелей бағынышты болды». Губерния прокуроры көмекшілерінің бір бөлігі уездерде жұмыс істеді. Әрине кей жағдайда жергілікті басқару органдары ұсынған кандидаттар да бұл қызметке келе алатын.

1924 жылы жүргізілген әкімшілік-территориялық бөлініске байланысты Сырдария губерниясында губерниялық сот, 1928 жылы Сырдария округінде – округтік сот, 1932 жылы Сырдария облысында – облыстық соттар құрылды. Дәл осы уақыттарда тиісінше прокуратура органдары да осылай құрылған болатын. 1922-1929 жылдар аралығында бәсеңсігендей болған репрессиялар байларға қарсы іс-қимылдардың басталуымен қатая түскенеді. Осыны халыққа ұғындырудағы прокуратура органдары іс-шараларының бір парасын мына бір құжат көрсетіп тұрғандай. Сырдария округтік прокуратурасының аға тергеушісі Лифшицтің Сайрам ауданы Ярганлық ауылының тұрғыны Наралиев Ералыға жазған айыптау қорытындысында оның сайлау

құқынан айырылғандығына наразылық білдіре отырып, Кеңес үкіметіне қарсы контрреволюциялық үгіт – насихат жүргізгенін, қанаушы бай-кулак ретінде колхоз құрылысын жамандап, 1930 жылдың 1 мамырында болған жиналыста жанжал шығарып, кедейлерді өзіне дауыс беру құқын қайтарып беруді болысуға итермелеген, кері жағдайда ертесінен бастап колхозға жұмысқа шықпайтындықтарын айтқызған. Аға тергеуші Лившиц Наралиевті осы жиналыстың алдында өз достарымен бірге кедейлерді де шақырып алып, ішімдікке тойдырып, «сендер ертең жиналыста ауылкеңеске қарсы шыға беріңдер, кедей болған соң сендерге ешкім де тиіспейді», - деп азғырғандығын айтады. Ең соңында ауылдық Кеңестің төрағасы милиция шақыртып, Наралиевті тұтқындау керектігін айтқанда, ол оған да көнбей кеңес үкіметін барынша балағаттаған. Бұл жерде Наралиевтің әлі де ауқымы кеңейе қоймаған репрессия шырғалаңын түйсіне алмағаны көрініп тұр. Ол, әрине 58-10 бабы бойынша жауапқа тартылды. (бұл бап бойынша 6 айдан – бірнеше жылдарға дейін бас бостандығынан айыру көзделген) [9].

Прокуратура органдарының жұмысын одан әрі қатайту туралы мәселе 1932 жылдың 3 шілдесіндегі б

Кеңес прокуратурасының 10 жылдығына байланысты салтанатты жиналыста көтеріліп, онда сөз сөйлеген М.И.Калинин «Саяси мәселелерді пролетариат диктатурасының пайдасына шешу жолында, біз тікелей күш көрсетуден де тайынбаймыз», - деген болатын [10, 1-б.]. Осының алдында ғана сол кездегі Конституцияны барынша бұза отырып БК(б)П ОК Саяси бюросының Қаулысы негізінде жаппай ұжымдастырудың жүзеге асырылуына пәрмен берген прокуратура органдары, кеңестік қылмыстық құқықтың принциптілігінің сорақылықпен бұзылып, 1932 жылдың 7 тамызындағы КСРО ОАК мен ХКК-нің мемлекеттік, колхоздық және кооперативтік мүлікті қандай мөлшерде болмасын ұрлағаны үшін ату жазасын да қолдануға мүмкіндік берілуіне аянбай атсалысты [11, с.225]. Осы орайда, азамат Бекболатов Хамиттің 1932 жылдың 7 тамыз Заңы бойынша айыптау ісімен таныса отырып, мынаны анықтадық: Бекболатов Хамит 1909 жылы Пішпек қаласында кедей отбасында дүниеге келген. Партияда жоқ. Сотталғанға дейін Ақыртөбедегі интернатта шаруашылық жөніндегі меңгеруші болып істеген. (10/IX-20/XI 1934ж). Бұрын сотталмаған. Тек 19/XI 1934 жылы ауаткомдағы мәжілісте интернаттағы жағдайды толық тексеріп шығу туралы қаулысынан кейін, өзіндегі жетпеушілікті (растрата) анықтайтын болды деген қауіппен

20/XI -34 күні ешкімге айтпай Ташкент қаласына қашып кеткен. Бұл жерде интернаттағы тәрбиеленушілерді азық-түлікпен қамтамасыз етуге арналған қордың жымқырылуына байланысты осы интернаттың директоры Дувановқа, оның оқу ісі жөніндегі орынбасары Хусаиновқа да қарсы қылмыстық іс қозғалғандығын айта кету керек. Олардың біріге отырып, 177 кг вермишельді, 200 кг макаронды, 75 кг қантты, 280 кг сары май мен 40 кг өсімдік майын «жеп» қойғандығын, сонымен қатар сойылған 2 сиыр етінің ізім – қайым жоғалғандығын, азамат Бекболатовтың РайФо – дан алған 900 сомға сатып алған 13 шошқасының еті де балаларға бұйырмағанын, мұның үстіне 728 метр көйлек – көншектік матаның да тәрбиеленушілердің көзінен бұл – бұл ұшқанын тәптіштеп хаттамалаған Әулиеата ауданының халық тергеушісі Сычев өзінің қаулысында : Дуванов пен Хусаиновтың қашып кетуіне байланысты іздеу салынып, оларға қатысты қылмыстық істің тоқтатылғанын, ал Бекболатовтың ісінің сотқа жіберілгендігін айтады. [12, 38 б]. Аудандық прокурор Сенников санкция берген бұл қылмыстық істің сотқа дейінгі кезеңін саралай отырып, мынадай жағдайларға мән беруге болады.

Біріншіден, интернатта істеген 1,5 ай шамасында Бекболатовтың жоғарыда көрсетілген «ішіп – жеуге» қатыстылығы шамалы екендігі даусыз. Дегенмен, айыптау қорытындысы бойынша оған 5100 сомды талан – таражға салғандығы мойнына қойылып ісі жеке – дара сотқа өтеді. Екіншіден, сенім хат арқылы аудандық қаржы бөлімінен алған 900 сомды интернаттың шаруашылық меңгерушісі әрине бастығы Дувановқа апарып береді. Үшіншіден, қазына бөлген ақшаға сатып алынған 13 шошқаның қызығын мұсылман емес директор мен оның жақындарының

көруі әбден ықтимал. 728 метр кездеменің де Хамитке пұшпағы ғана тиген шығар –ау. Тек, сойылған екі сиырдан бір – екі асым ет алып, қызметтестерімен бірге арақ ішіп (егер ішсе) қуырдағынан ауыз тиюі мүмкін.

Бұл орайда мән берерлік тағы бір жәйт, тергеушілердің Бекболатов Ташкентте бой тасалаған тұрақты дәл басып табуы. Осындайда, «қашып кеткен» Дуванов пен Хусаинов өздері алыс кетпей Ташкентте қалып, босбелбеу Бекболатовтың құқын қорғау органдарына ұсталуын әдейі ұйымдастырды ма деп те ойлайсың. Қорытынсында 1935 жылдың 29 тамызындағы Әулиеата ауданы 8-ші бөлімшесінің халық соты Аверкиевтің төрағалығымен өткен сот мәжілісінде Бекболатовқа 10 жыл бас бостандығынан айыру және мал – мүлкін түгелдей кәмпескелеу туралы үкім шығарылды. [13, 58 б].

Дәл осындай үкімді аталған Әулиеата ауданы 8-ші бөлімшесінің халық соты Гриневич Михаил Владимировичке де қатысты шығарған еді. Әйтсе де 1934 жылдың 21 қаңтары мен 26 шілдесі аралығында қала маңындағы кеңшарда (совхозда) қоймашы болып істеген Гриневичтің қолдаушылары көп болып шықты. Палюкович деген жанашыры Гриневичті тамыздың 11 күні – ақ кепілдікке босатып алады.[14, 13 б]. Сот болған 1934 жылдың 19 қыркүйегінен кейін бәрі бірігіп облыстық сотқа кассациялық өтініш түсіреді. Оның ұзын –ырғасы мынау: Гриневич ешқандай қылмысқа бармаған. Оның айтуы бойынша 6 ай жұмыс істегенде оған ешқандай жалақы төленбеген. Сондықтан да, отбасын асырау үшін ол 8 пұт астық алып, қаладағы анасына біраз астық апарып берген, 2 пұт астықты арбакешке берсе, дәл осындай астық жолда жоғалған. 9 кг шошқа еті, 17 кг ұн, 4 кг пісірілген нан да осындай тізімге кірген. Осылай, өзінің «жегендерін» тізімге салып, есептеген Гриневич өз кезегінде кеңшарды өзіне қарыз етіп қояды.

Ең қызығы (мүмкін масқаралығы) осы өтінішті қараған ОҚ облыстық сотының 1 –ші сот алқасы 1934 жылдың 24 желтоқсанындағы үкімімен (төрағасы Мұхамеджанов мүшелері Есенов пен Владимиров) Гриневичтің жазасын 3 жылға дейін төмендетеді [15, 33 б]. Қарастырылып отырған кезеңде құқық қорғау органдары тарапынан жасалынған мұндай қитұрқы істерді аз болды деп айта алмаймыз.

Соттардың пәрменін барынша күшейту мақсатында облыстық, өлкелік және губерниялық соттарда президиумдар құрылды. Біртіндеп ушығып келе жатқан шиеленіс жағдайында құқық қолданушы органдар, «жауларды» тауып, жазалау барысында барынша жоғары жазалау шараларын қолданып, жеңіл шаралар ауқымын қысқартуға тырысты. 1934 жылдың 10 шілдесінен БМСБ сот алқасының контрреволюционерлерге, шпиондарға, террористерге және басқа да халық жауларына қарсы қолданылатын жазалау функциялары, ендігі жерде соттарға берілген еді. Соттарда мұндай жаңа жауапты істерді жүзеге асыру үшін КСРО – ның Жоғарғы сотынан бастап жергілікті жерлердің бәрінде арнайы істер бойынша сот алқалары құрылды. Бұл сот алқалары өздеріне ПХК-ты органдары берген істерді, үш адамдық құрамда қарап шешті [16, с.116]. Әйтсе де заңдылықты қамтамасыз етуші орган қылмыстық процестегі заңсыздықтардың орын алуына көз жұмбайлықпен қарап «кеңес үкіметінің қауіпсіздігі үшін», - деген желеумен КСРО ОАК-нің 1934жылдың 8 маусымындағы Қаулысы бойынша Отанына сатқындық жасағаны үшін сотталған адамдармен бірге маусымындағы Қаулысы бойынша Отанына сатқындық жасағаны үшін сотталған адамдармен бірге тұрғандығына байланысты, олардың отбасы мүшелеріне де қылмыстық іс қозғалуын барынша құптады [11, с.225]. Осылай, 1934 жылдың 1 желтоқсанындағы КСРО ОАК Президиумының Қаулысы бойынша кеңес үкіметі қызметкерлеріне қарсы террорлық әрекеттерді қарау ісі барынша қарапайымдандырылды (тездетілді).Бұл Қаулығы сәйкес, іс жақтардың қатысынсыз да тыңдалынып, кассациялық кешірім жасалынбайтын болды.Мұндай істерді тергеу 10 күнге дейінгі уақытта аяқталып, айыпталушының айыптау қорытындысымен танысып, сотта қорғалуға дайындалуына бір-ақ күн берілетін болды.Сот өз үкімін тергеу барысында жинақталған дәлелдеулерге сүйене отырып-ақ шығара берді, мұның өзінде бар дәлелдеулерді бағалаудан гөрі, айыпталушының өз айыбын

мойындауына басымдылық берілді. Осылай кінәсіздік презумпциясының аяққа тапталуы, құқық пен заңдылықты белден басу репрессиялардың жаппай мазмұнда болып, Кеңес мемлекеті қоғамдық өмірінің ажырамас бөлігіне айналуына әкеліп соқты [11, с.226]. Бұл 1935 жылдың 27 мамырында КСРО ПХК – сінің бұйрығына сәйкес «үштіктердің», кейіннен 1937 жылдың 11 тамызы мен 20 қыркүйегіндегі КСРО ПХК-сінің жаңа бұйрықтарына сәйкес «екіліктердің» жүргізген қанқұйлы әрекеттерінің бастамасы іспеттес еді [17, с.123].

Соттан тыс орган ретіндегі «үштіктер» құрамына партияның облыстық комитетінің бірінші хатшысы, облыс прокуроры және НКВД облыстық басқармасының бастығы кірді. «Үштіктердің» сот тыс үкім шығарудағы және халықтың әртүрлі әлеуметтік топтарының істерін қараудағы шексіз өкілеттіліктері, өз кезегінде оралдың мүшелерінің жеке қауіпсіздігіне кепіл бола алған жоқ. Осылай

КСРО Жоғарғы Сотының Жылжымалы коллегиясының үкімімен ОҚ Қ(б)П О К бірінші хатшылары Ә.Ы.Досов пен Б.Манкин, Қызылорда Қ(б)П ОК бірінші хатшысы Қ.А.Әміровтар репрессияға ұшырап кетті. Зерттеліп отырған кезеңдегі ПХК-ның облыстық басқармасының бастығы С.Д. Пинталь, бәлкім «үштіктің» төрағасы да шығар репрессияға ұшырап, басқа бір соттан тыс орган КСРО ПХК – ның ерекше кеңесінің 1937 жылғы желтолқсандағы үкімімен ату жазасына кесілді [18, с.4]. Жалпы алғанда республика бойынша «үштіктің» 24 мүшесінің 15-і репрессияға ұшырады. Соның өзінде аз уақыт ғана жұмыс істей отырып «үштіктер» репрессиялық үкімдердің басым көпшілігін шығарып үлгерген еді.

Облыстың бірінші басшыларына қарсы репрессиялар, ойластырылғандай, төменгі деңгейдегі кадрларға да қолданылуға ұласты. Осылай басқарушы партия органдары бөлімінің меңгерушісі П.Т.Бидуля мен осы қызметте оны ауыстырған А.Т. Жолдыбаевтың да қызметтегі өмір жолы тым қысқа болды. Алғашқысы аталған жұмыста небары 1,5жылдай қызмет атқарып, Оңтүстік Қазақстан сотының арнайы коллегиясының шешімен 25 жылға сотталып, мерзімі аяқталмай дүние салса, соңғысы осы жұмысқа 1937 жыдың мамырында кірісіп, сол жылдың 15 қыркүйегінде тұтқындалады және кейіннен ең жоғарғы жазаға кесіледі [19, с.282]. Олай болса басқарушы партия органдары бөлімін де «репрессиялық қауіпті» болды деп есептеуге негіз бар. Дәл осындай қауіпті қызметтердің бірі ретінде облыстық жер басқармасы бастығының орнын айтуға болады – ол жоғарыда аталған Ғ.Х.Бөкейхановтың 1937 жылдың тамызына дейінгі соңғы жұмыс орны болса, оны ауыстырған А.Ералин бұл қызметте бір ай ғана болып 30.10. 1937 жылы репрессияға ұшырап кетті [20]. Облыстық масштабтағы қызметкерлердің қайғылы тізімінде облыстық жер басқармасының бастығы А.Ералин, (30.10.37 тұтқындалған.) обкомның ауыл шаруашылығы бөлімінің меңгерушісі А.Р.Грушицын, ОҚО облыстық халыққа білім беру бөлімінің меңгерушісі Е.Әбділахатов, «Оңтүстік Қазақстан» газетінің редакторы Р.Жаманқұлов және т.б. бар еді [21, с.274].

Жоғарыда аталған және басқа да обком және қалком хатшыларының қызметтерінде ұзақ уақыт болмауы, олардың ұйымдастырушылық қабілетінің ашылуына және өз облыстары мен қалаларындағы партия белсенділерімен жақын танысуына мүмкіндік бермеді. Бұдан шығатыны оларға өзінің қызметінің өскені үшін борышты аудандық деңгейдегі белсенділер мен басқа да қолдаушылардың болмайтындығы еді. Сондықтан да обкомның пленумы мен бюросында бірінші хатшыны орнынан алу оңай шаруа болатын.

1937-1938 жылдар жалпы алғанда экономикалық дамудың маңызды мәселелерін шешу кезеңі болатын - қорғанысты күшейту, елдің әлеуметтік инфрақұрылымын құру, осының бәрі аяқталып келе жатқан екінші бесжылдық пен басталып келе жатқан үшінші бесжылдықтың еншісінде еді. Ауыл шаруашылығында күрделі мәселелер шешіліп жатты. Мұндай жағдайда әртүрлі деңгейдегі партия кадрларын дамылсыз ауыстыру бір ғана нәрсені білдірді- оларға өзіндік «саяси локомотив» ролі беріліп, келуінен кетуінің тез болуы, аймақтардағы партия және шаруашылық активтерін үнемі үріктіріп қойды, сондықтан да соңғылары өз қызмет салаларында

жоғарғы көрсеткіштерге жету үшін барын салатын. Осылай, Оңтүстік Қазақстан облысындағы жауапқа тартылған 560 коммунистің ішінде 58-і облыстық мекемелердің басшылары мен жауапты қызметкерлері болды. Оның 36 – сы ату жазасына кесілді [17, 117-б.].

Жоғарыда көрсетілген құжаттарды мұқият шолу, мынадай жағдайлардың бетін ашатындай. Біріншіден, облыстық деңгейдегі партия және кеңес кадрларының репрессияға ұшырауы аудандық деңгейдегі осындай кадрлардың келісімінсіз жүзеге аспаған еді, бұл әртүрлі әдістермен, мәселен «сын және қатал түрде талап етілген өзара сын» арқылы жүзеге асырылды, мұның өзі барынша бейбастақ, заңдылыққа пысырмаған іс-шараларды легитимдендірудің (заңдастырудың) бір түрі болатын.

Екіншіден, бұған қарсы тұру да мүмкін емес еді, себебі билік тұтқасындағылар өз дегендерін болдыру үшін ештеңеден аянған жоқ, ар алдында жауап беру, адамгершіліктен аттамау, имандылық мәселелері, қаскүнемдік жолына түскендердің ойына да кіріп шықпады.

Үшіншіден, қолданылған әдістер қанқұйлылығымен ерекшеленіп, жазалаушы органдардың қолына түскен бейбақтар бір кеткеннен мол кетіп - не атылды, немесе ұзақ уақытқа қамалып, көбінесе түрмелерде жан тапсырды. Сондықтан да олардан ешсыбыс болмай, былайғы жұрт онда не болып, не қойғанынан бейхабар болды.

Төртіншіден, айыптауларға көбінесе мал шаруашылығында ғылардың, мақташылардың, егін шаруашылығын дағылардың және аздап жандана бастаған дін адамдарының ұрынатынын амәнберуге болады. Мұның себебін, соңғыларын есепке алмағанда, аталған салалардың ауылшаруашылығындағы маңыздылығына байланысты түсіндіруге болады - сондықтан да ондағы көптеген объективтік факторларға байланысты болмайтұрмай тынкелеңсіздіктердің орыналуы әбденмүмкін еді, міне осы қателіктер тырпеткіз бейайыптау үшін жетіпжатты. Әрине, репрессия қылбұрауының аталған топтанбасқаларды да жайпағаныбелгілі.

Тағыбірай такетерлік жәйт, тек қана «қылмыс» істегендерғанасотталғанжоқ. Олардың от басы мүшелері де айыпты депесептеліп, лагерлерден орыналды. «Отанын сатқандардың» от басы мүшелері отағаларымен бірге қасірет тартты.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

- 1Дзержинский Ф.Э., «Биография». – М.: Политическая литература, 1983. – С. 475
- 2КПСС в решениях съездов конференции. – Москва: Политиздат. – Т.2
- 3Арипов Р., Мильштейн Н.. Из истории органов госбезопасности Узбекистана (Документальные очерки истории 1917-1930 г.г.) – Ташкент, 1967. – 184 с.
- 4Советская прокуратура сборник важнейших документов. – М.: «Юридическая литература», 1972. – 408 с.
- 5Жамбыл облыстық мемлекеттік мұрағаты (ары қарай ЖОММ) 50 – қор, 2 – тізбе, 67 – іс, 127 - п.
- 6Оңтүстік Қазақстан облысмытқ мемлекеттік мұрағаты (ары қарай ОҚОММ) 11 – қор, 1 – тізбе, 1 – іс, 1 - п.
- 7Прокурорский надзор в СССР. Под. ред. Галина Б.А. – М.: «Юр. литература», 1982.
- 8«Қазақстанның халық комиссарлары. 1920-1946: «Өмірбаяндық анықтамалық» Ред. НәрікбаевМ.С. (жауапты), ДегітаеваЛ.Д., ГрибановаЕ.М., құраст:ЖақыповМ.Х.,Зұлхашева А.С.,
- Ипмағамбетова А.Н. (жауапты), Чиликова Е.В. –Алматы: Қазақ гуманитарлық- заң университетінің баспасы, 2004. –499 б.
- 9ОҚОММ. 816 – қор, 1 – тізбе, 83 – іс, 40 - п. (Сырдария округтік прокуроры).
- 10«Советская юстиция». – 1932. – №20. – С. 1
- 11Әбіл. Е. История государство и права Казахстана. – Караганда «Учебная книга». 2005. – 256 с., 225 с.
- 12ЖОММ 85 – қор, 1 – тізбе, 235 – іс, 38 - п.
- 13ЖОММ 85 – қор, 1 – тізбе, 235 – іс, 58 - п.
- 14ЖОММ 85 – қор, 1 – тізбе, 373 – іс, 13 - п.
- 15ЖОММ 85 – қор, 1 – тізбе, 373 – іс, 33 - п.
- 16Карев. Д.С. «Организация суда и прокуратуры в СССР». Гос. Издат. Юр-лит. - М., 1954. – 283 с.
- 17Саясиқуғын-сүргіндер: Шындық пен қауесет. Құжаттар жинағы. – Шымкент:«Ғасыр-III» баспасы, 2003. – 180 б.
- 18Из истории поляков в Казахстане. (1936-1956г.г.) Сборник документов. – Алматы: ТОО«Издательский дом «Қазақстан», 2000. – 344 с.
- 19Политические репрессии в Казахстане в 1937-1938гг. Сборник документов. – Алматы: Казахстан, 1998. –336 с.
- 20ОҚОММ 759 - қор, 6 - тізбе, 351- іс, 25 - п.
- 21Политические репрессии в Казахстане в 1937-1938гг. Сборник документов. – Алматы: Казахстан, 1998. –336 с.

МАЗМҰНЫ

Әбжанов Х.М.	
ҒАЛЫМ ЖОЛЫ.....	8
Бакторазов С.У.	
КЕҢЕС ҮКІМЕТІ ЖАЗАЛАУ ОРГАНДАРЫНЫҢ КҮШЕЮІНІҢ ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН АУМАҒЫНА ӘСЕРІ..	17
Боранбаева Б.С.	
ПАРТИЗАН ОТРЯДЫНЫҢ БАЙЛАНЫСШЫСЫ ҚАЗАҚ ҚЫЗЫ – НҮРҒАНЫМ БАЙСЕИТОВА.....	24
Жұматаева Д., Тұрлыбек А.	
1963 – 1964 Ж. КИПІРДЕГІ ҚАҚТЫҒЫС.....	31
Жүгенбаева Г.С., Қоңқабаева А.Н., Бұрханов Б.Б., Байжұманова З.Б.	
АУЫЗША ТАРИХ: ДЕРЕКТЕМЕЛІК ТАЛДАУ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	40
Ибраева А.Ғ., Құнанбаева Ш.Б.	
ҚАЗАҚСТАН ЖЕРІНДЕГІ АЛҒАШҚЫ МУЗЕЙЛЕРДІҢ КОЛЛЕКЦИЯЛЫҚ ҚОРЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	52
Картаева Т.Е.	
ҚАЗАҚ ХАЛҚЫНДАҒЫ БЕТАШАР РӨСІМІ.....	58
Көбеев Р.Д.	
КЕҢЕС АРМИЯСЫНДАҒЫ СОЛДАТ-МҰСЫЛМАНДАР: ҰҚСАСТЫҚҚА ТЕСТ? (тарихнамалық шолу).....	64
Малбаков Д.М., Сарыбаев М.С.	
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ СЫРТҚЫ САЯСАТЫНДАҒЫ АУҒАНСТАН МӘСЕЛЕСІ МЕН АЙМАҚТЫҚ ЖӘНЕ АЙМАҚТЫҚ ЕМЕС АКТОРЛАР (2001-2011 ЖЖ.).....	71
Мармونتова Т.В., Шадаева Ш.А.	
ЖАҢА ЗАМАНДАҒЫ ӨЗБЕК – ТӘЖІК ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСЫ.....	78
Нурсултанова Л.Н., Мармونتова Т.В.	
ҚАЗІРГІ КЕЗЕҢДЕГІ ӨЗБЕК - ҚЫРҒЫЗ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСЫ.....	86
Өтепова Г.Е., Садықова А.М.	
ҚАЗАҚСТАНДА ӘКІМШІЛІК-АУМАҚТЫҚ ЖҮЙЕНІ ӨЗГЕРТУГЕ ҚАТЫСТЫ РЕСЕЙ ИМПЕРИЯСЫНЫҢ ЗАҢНАМАСЫ.....	95
Пилипчук Я.В.	
СКАНДИНАВИЯ ЖӘНЕ АЛТЫН ОРДА: ШЫНДЫҚ ПЕН ДАҚПЫРТ.....	104
Рахимова Г.	
ФЕРҒАНА АЛҚАБЫНДАҒЫ АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫН ХИМИЯЛАНДЫРУДЫҢ САЛДАРЫ. 1950-1990 жж.	108
Саркенова К.	
ЕКІ САНАҚ (1926-1939) АРАЛЫҒЫНДАҒЫ ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ТҮРКІ ХАЛЫҚТАРЫ.....	113
Төленова З.М.	
1916 ЖЫЛҒЫ МЕРКІ КӨТЕРІЛІСІ ЖӘНЕ ОНЫҢ ЖЕТЕКШІСІ АҚҚӨЗ БАТЫР ХАҢЫНДА.....	120
Уалтаева А.С.	
ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЭТНОМӘДЕНИ ӨРТҮРЛІЛІГІ.....	127
Ускенбай К.	
ҚАЗАҚСТАН ШЫҒЫСХАНДАРЫНЫҢ НУМИЗМАТИКАСЫНА ҚОСҚАН ҚҰНДЫ ҮЛЕСІ.....	132
Хорват В.	
СОЛТҮСТІК ВЕНГРИЯДАҒЫ СКИФ КЕЗЕҢІНІҢ ҚОРЫМДАРЫ (алдын ала есеп).....	136
Шайхығалиев Е.А., Бекишев К.О.	
ТУРИЗМДІ ДАМУДЫҢ НЕГІЗГІ КЕЗЕҢДЕРІ.....	146

СОДЕРЖАНИЕ

Әбжанов Х.М. ПУТЬ УЧЕНОГО.....	8
Бакторазов С.У. ВЛИЯНИЕ УСИЛЕНИЯ КАРАТЕЛЬНЫХ ОРГАНОВ СОВЕТСКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА НА ТЕРРИТОРИЮ ЮЖНОГО КАЗАХСТАНА.....	17
Боранбаева Б.С. СВЯЗИСТ ПАРТИЗАНСКОГО ОТРЯДА КАЗАШКА - НУРГАНЫМ БАЙСЕИТОВА.....	24
Жұматаева Д., Тұрлыбек А. КИПРСКИЙ КОНФЛИКТ 1963 – 1964гг.....	31
Жүгенбаева Г.С., Қоңқабаева А.Н., Бұрханов Б.Б., Байжұманова З.Б. УСТНАЯ ИСТОРИЯ: ПРОБЛЕМЫ АНАЛИЗА ДАННЫХ.....	40
Ибраева А.Ғ., Құнанбаева Ш.Б. ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ КОЛЛЕКЦИОННОГО ФОНДА ПЕРВЫХ МУЗЕЕВ НА ЗЕМЛЕ КАЗАХСТАНА.....	52
Картаева Т.Е. ЦЕРЕМОНИЯ БЕТАШАРА В КАЗАХСКОМ НАРОДЕ.....	58
Кобеев Р.Д. СОЛДАТЫ-МУСУЛЬМАНЕ В СОВЕТСКОЙ АРМИИ: ТЕСТ НА ИДЕНТИЧНОСТЬ? (историографический обзор).....	64
Малбаков Д.М., Сарыбаев М.С. ПРОБЛЕМА АФГАНИСТАНА ВО ВНЕШНЕЙ ПОЛИТИКЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН И УЧАСТИЕ РЕГИОНАЛЬНЫХ И НЕРЕГИОНАЛЬНЫХ ФАКТОРОВ (2001-2011 ГГ.).....	71
Мармونتова Т.В., Шадаева Ш.А. УЗБЕКСКО-ТАДЖИКСКИЕ ОТНОШЕНИЯ В НОВОЕ ВРЕМЯ.....	78
Нурсултанова Л.Н., Мармونتова Т.В. УЗБЕКСКО - КЫРГЫЗСКИЕ ОТНОШЕНИЯ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ.....	86
Өтепова Г.Е., Садыкова А.М. ЗАКОНОДАТЕЛЬНОСТЬ РОССИЙСКОЙ ИМПЕРИИ ПО АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕРРИТОРИАЛЬНОМУ УСТРОЙСТВУ КАЗАХСТАНА.....	95
Пилипчук Я.В. СКАНДИНАВИЯ И ЗОЛОТАЯ ОРДА: РЕАЛИИ И ВЫМЫСЕЛ.....	104
Рахимова Г. ПОСЛЕДСТВИЕ ХИМИЗАЦИИ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА В ФЕРГАНСКОГО ДОЛИНЕ. 1950-1990 гг.....	108
Саркенова К. ТЮРКСКИЕ НАРОДЫ КАЗАХСТАНА В МЕЖПЕРЕПИСНЫЙ ПЕРИОД (1926-1939).....	113
Төленова З.М. МЕРКЕНСКОЕ ВОССТАНИЕ 1916 ГОДА И ЕГО ЛИДЕР АККОЗ БАТЫР ХАХЫНДА.....	120
Уалтаева А.С. ЭТНОКУЛЬТУРНОЕ МНОГООБРАЗИЕ КАЗАХСТАНА.....	127
Ускенбай К. ЦЕННЫЙ ВКЛАД В НУМИЗМАТИКУ ЧИНГИЗИДОВ КАЗАХСТАНА.....	132
Хорват В. МОГИЛЬНИК СКИФСКОГО ВРЕМЕНИ СЕВЕРНОЙ ВЕНГРИИ (ПРЕДВАРИТЕЛЬНЫЙ ОТЧЁТ).....	136
Шайхығалиев Е.А., Бекишев К.О. ОСНОВНЫЕ ЭТАПЫ РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА.....	146

CONTENTS

Abzhanov K.H.M. THE PATH OF THE SCHOLAR.....	8
Baktorazov S.U. THE IMPACT OF THE STRENGTHENING OF THE PENAL BODIES OF THE SOVIET GOVERNMENT ON THE TERRITORY OF SOUTH KAZAKHSTAN.....	17
Boranbayeva B.S. CONTACT OFFICER OF THE PARTISAN DETACHMENT KAZAKH KYZY-NURGANYM BAISEITOVA.....	24
Zhumatayeva D., Turlybek A. CYPRUS CONFLICT in 1963-1964.....	31
Zhugenbaeva G.S., Konkabaeva A.N., Burkhanov B.B., Baizhumanova Z.B. ORAL HISTORY: PROBLEMS OF REQUISITE ANALYSIS.....	40
Ibraeva A.G., Kunanbayeva Sh.B. FEATURES OF THE FORMATION OF THE COLLECTION FUND OF THE FIRST MUSEUMS IN KAZAKHSTAN.....	52
Kartayeva T.Ye. BETASHAR CEREMONY IN THE KAZAKH PEOPLE.....	58
Kubeyev R.D. MUSLIM SOLDIERS IN THE SOVIET ARMED FORCES: IDENTITY TEST? (Historiographical Review).....	64
Malbakov D.M., Sarybaev M.S. THE PROBLEM OF AFGHANISTAN IN THE FOREIGN POLICY OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN AND PARTICIPATION OF REGIONAL AND NON-REGIONAL ACTORS (2001-2011).....	71
Marmontova T.V., Shadaeva Sh.A. UZBEK-TAJIK RELATIONS IN THE NEW AGE.....	78
Nursultan L.N., Marmontova T.V. THE MODERN RELATIONS BETWEEN UZBEKISTAN AND KYRGYZSTAN.....	86
Otepova G.E., Sadykova A.M. LEGISLATION OF THE RUSSIAN EMPIRE ON THE ADMINISTRATIVE AND TERRITORIAL STRUCTURE OF KAZAKHSTAN.....	95
Pylypchuk Ya.V. SCANDINAVIA AND THE GOLDEN HORDE: BETWEEN REALITY AND FICTION.....	104
Rakhimova G. CONSEQUENCES OF CHEMICALIZATION OF AGRICULTURE IN THE FERGHANA VALLEY. 1950-1990.....	108
Sarkenova K. THE TURKIC PEOPLES OF KAZAKHSTAN IN BETWEEN CENSUSES OF POPULATION (1926-1939).....	113
Tulenova Z.M. MERKE UPRISING OF 1916 AND ITS LEADER AKKOZ KOSSANOV.....	120
Ualtaeva A.S. ETHNO-CULTURAL DIVERSITY OF KAZAKHSTAN.....	127
Uskenbay K. CNY IN NUMISMATICS CHINGIZIDOV KAZAKHSTAN.....	132
Horvath V. SCYTHIAN AGE CEMETERY AT EGER-NAGY EGED IN NORTH- HUNGARY (PRELIMINARY RIPORT).....	136
Shaikhygaliev E.A., Bekishev K.O. THE MAIN STAGES OF TOURISM DEVELOPMENT.....	146

EDU.E-HISTORY.KZ

электрондық ғылыми журналы 2016. 3(7)

Бас редактор:
Қабылдинов З.Е.

Компьютерде беттеген:
Зикирбаева В.С.

Жарияланған күні: 30.09.2016.
Пішімі 70x100/16. Баспа табағы 26,6.

Құрылтайшысы және баспагері:
Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым комитеті
Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты
ШЖҚ РМК

Редакция мен баспаның мекен-жайы:
050010, Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-үй
ҚР ҒЖБМ ҒК Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты
ШЖҚ РМКТел.: +7 (727) 261-67-19, +7 (727) 272-47-59

E-mail: edu.history@bk.ru.
Журнал сайты: <https://edu.e-history.kz>

Ш.Ш. Уәлиханов ат. ТжЭИ басылған:
050010 Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-үй